

Aan den Raad der Geref. Kerk te

Z U I D W O L D E (Gr)

P/a den WelEerw. Heer

De. J. R. H o m m e s.

24 Maart 1933.

WelEerw. en Eerw. Heeren,

Enige weken terug kwam mij plotseling ter oore dat er bij U gesproken werd over een electriche windmachine voor Uw Kerkorgel. Zooals U wel begrijpen zult, was dat iets dat mijn aandacht vasthield. Het gevolg daarvan is dan ook geweest dat ik Zaterdag 18 Febr. met Uw Organist het Orgel en de mogelijkheid van plaatsing van een windmachine eens opgenomen heb.

Daarbij is gebleken dat de beste plaats voor een machine is aan de achterkant van het Orgel, tegenover de speeltafel. Door deze plaatsing kan de oude pomp-
inrichting blijven bestaan, zonder
eenige verandering, zoodat deze steeds
ter beschikking blijft. Praktisch
gesproken zal dese wel nimmer meer
dienst doen, maar men kan nooit weten
waar het nog eens goed voor is.

Nu komen voor de plaatsing van een windmachine twee
soorten machines in aanmerking. allereerst een Eenphasenmotor,
(loopt op de lichtleiding) en ten tweede een Draaistroommotor
(driephasen wisselstroom).

Van dese machines nu heeft de eerste dit nadeel, dat deze
van ingewikkelder constructie is dan de laatstgenoemde, meer
onderhoud verlangt en niet zoo geruischloos loopt. Bij een
draaistroommotor hebt U er alleen zorg voor te dragen gat er
ongeveer om de drie maanden eens wat olie bijgevuld wordt en
verder behoeft U er niet naar om te kijken.

Even dien is het noodig om, wanneer ergens een eenphasen
motor geplaatst wordt, dese motor van een eigen leiding vanaf
het schakelbord te voorzien. Wanneer zoo'n motor op de be-
staande lichtleiding aangesloten wordt (wat niet selden gebeurt)
hebt U de kans dat later de heele geschiedenis afgekeurd wordt
omdat de bestaande lichtleidingen er in den regel niet op
berekend zijn. Zooiets zou voor U natuurlijk naderhand nog groote
onkosten kunnen meebrengen.

Bij het plaatsen van een draaistroommotor moet een nieuwe kabel gelegd worden vanaf de hoofdkabel tot het schakelbord. Daar in ons geval de afstand van kabel tot voormuur niet meer bedraagt dan twintig meter, geschiedt dit door de Mij Laagspanningsnetten kosteloos. Dus dat is iets waar we verder niet mee te rekenen hebben. Wel moet in dit geval het schakelbord veranderd worden. Daar er echter tusschen eenphasen en draaistroommotoren een aanmerkelijk prijsverschil is, blijft, niettegenstaande de hogere kosten van leiding aanleg, de draaistroommotor iets lager in prijs.

De beste fabriek nu van Orgelwindmachines is die van de Fa Meidinger. (Zwitserland), en van het fabrikaat Meidinger is voor U de beste machine, die met een toerental van 1430. Er zijn ook nog andere machines welke 2850 toeren loopen. Deze zijn goedkoper wat de prijs betreft, loopen echter niet zo geruischloos, waardoor ze in dit geval niet de voorkeur verdienen, omdat de machine in de Kerkruimte geplaatst moet worden. Hierdoor kan ik er in dit geval niet voor in staan dat zoo'n machine absoluut onhoorbaar zal loopen. Bovehdien veroorzaakt de snellere gang grootere slijtage van de lagers.

Uit de nader ingewonnen inlichtingen bij de Laagspanningsnetten bleek ook nog dat voor alle Kerkorgelwindmachines een aardleiding voorgeschreven is.

Hieronder volgen nu de prijzen van de zes soorten machines die voor Uw Orgel dienst zouden kunnen doen.

No 1.	Draaistroommotor	1430 t.	Plaatijzeren huis	f 233,80.
No 2	Idem	2850 t.	idem	f 218,30
No 3.	Idem	2850 t!	Motor + ventilator uit één geheel gietijzeren huis		f 198,80
No 4	Eenphasenwissel stroomm.	1430 t.	Plaatijzeren huis	f 275,20
No 5	idem	2850 t.	idem	f 253,40
No 6	idem	2850 t.	geheel uit gietijzer.....		f 222,70

De kosten van de leiding aanleg met inbegrip van aardleiding, schakelaars en verandering van het schakelbord bedraagt voor de eerste drie machines f 3850, en voor de tweede drie f ~~10,50~~.

De totaal kosten prijs der machines wordt voor U dan:

No 1 = f 272,30. No 2 = f 256,80. en No 3 = f 237,30.

No 4 = f 289,70. No 5 = f 267,90 en No 6 = f 237,20.

Voor deze bedragen kunt U dus deze machines geheel bedrijfsklaar in Uw bezit krijgen, met inbegrip van een ontimmering om de machine en de geheele elektrische aanleg volgens de voorschriften der Mij. Laagspanningsnetten.

Zooals echter reeds gezegd is de is de machine No 1 voor U de beste. Want het is mij niet genoeg om U alleen maar aan een windmachine te helpen, maar tevens ook om te zorgen dat U de degelijkste en de het meest voor U geschikte machine in Uw bezit krijgt.

Wat nu verder de bedrijfsrekening van machines No 1 betreft, bedfagen de kosten hiervan in een jaar, f 3,69 aan meterhuur, plus f 2,00 voor vast recht. Dat is dus tezamen f 5,60. Rekenen we nu voor stroomverbruik hier nog f 1,— extra bij, (vermoedelijk is dit niet zooveel) dan komen we op een totaal bedrag van f 6,60 per jaar.

Berekenen we nu verder als normaal 6% voor rente en afschrijving dan wordt dit $0,06 \times 272,30 = f$ 16,34. Tezamen met de bedrijfskosten wordt dit dan f 16,34 + f 6,60 = f 22,94 per jaar. Nemen we nu verder aan dat U voor een Orgelpomper f 25,— per jaar betaalt, dan kunt U zich niet alleen zonder meerdere kosten, in het bezit stellen van een windmachine, maar brengt deze zelfs voor U een besparing mee van f 2,06 per jaar. Iets dat overeen komt met een bezuiniging van ruim 8% op Uw uitgaven voor het van wind voorzien van Uw Orgel. Wanneer tot nog toe meer dan f 25,— voor een pomper betaald werd zijn de voordeelen natuurlijk op dit punt nog grooter.

Naast dit voornamelijk punt hebt U verder dan nog het grote voordeel, dat de organist onafhankelijk wordt van een pomper, waardoor deze b.v. ook in de week studeeren kan, waardoor hij dan ook s'zondags het Orgel des te mooier bespelen kan. Bij Huwelijks inzegeningen behoeft U dan ook niet meer om een pomper verlegen te zitten.

Ook voor het Orgel zelf is een windmachine een goed ding, daar de wind dan zonder schokken of stooten in het Orgel gevoerd wordt. Iets dat met een Orgeltrapper nooit te bereiken is.

Mij dunkt mijne Heeren dat ik nu niet verder hierover behoef uit te weiden. U weet nu zelf verder wel wat het beste voor U is. Mocht iets U nog niet duidelijk zijn, dan ben ik gaarne tot Uw beschikking. Doordat ik na mijn bezoek aan Uw Orgelplotseling een opeenhooping van werk te verzetten kreeg, was het mij tot mijn spijt niet mogelijk om U eerder te schrijven.

Wat nu de door mij genoemde prijzen betreft nog dit, dat ik zelf hiervoor inste. Dus U loopt de kans niet dat U later nog de een of andere narekening betreffende deze werkzaamheden te moeten voldoen. Want ik ben er van overtuigd, dat alleen dan, wanneer beide partijen precies weten wat ze aan elkaar hebben, met genoeg gewerkt kan worden. Laat er nu dan ook verder geen gras over groeien!

Des te vlugger U zich een wind machine verschaft, des te eerder hebt U de beschikking over de voordeelen welke daaraan verbonden zijn.

Hoogachtend,